

Monumentnummer*: 531176

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status rijksmonument
Inschrijving register* 21 december 2012
Kadaster deel/nr 82934/19

Woonplaats* Arnhem
Gemeente* Arnhem
Provincie* Gelderland

Locatiennaam Arnhem
Locatieomschrijving Deelen:Groot-Heidekamp

Kadastrale gemeente* Arnhem
Sectie* A
Kadastraal object*
Appartement aanduiding
Grondperceel 1541

Omschrijving**

Inleiding

Gebouw 56 ligt vrijstaand in een bebost plantsoen, op enige afstand ten noordoosten van nummer 37 en ten zuidoosten van de bluswatervijver, aan de noordzijde van een naar het noordoosten gerichte, iets gebogen weg op Groot-Heidekamp. De daknok is globaal van zuidwest naar noordoost gericht en loopt evenwijdig aan de weg. Gebouw 56 is een in 1940-1941 als 'Sonderbau' tot stand gekomen badhuis annex ketelhuis, een hoedanigheid waarin het een pioniersrol vervulde in wijkverwarmingstechniek in Nederland, samen met de ketelhuizen nummer 24 en 75. Het is op macroniveau onderdeel van een grote militaire vliegveldstructuur uit de jaren 1940-1945, op mesoniveau van een ijl complex van deels in lineair en deels in uitwaaiierend brinkdorpachtig verband geplaatste gebouwen, en hierbinnen op microniveau van een reeks in een los lineair verband gepositioneerde panden. Het gebouw functioneert thans nog als ketelhuis voor verwarming in het complex.

Omschrijving

Deels vanuit souterrainniveau uitgevoerd eenlaags bakstenen KETELHUIS ANNEX BADHUIS op L-vormige plattegrond, onder een aan weerszijden afgewolfd en onderin iets uitgezwenkt, met rode verbeterde Hollandse pannen gedekt zadeldak. Aan de noordwestelijke langsgewel links een lagere uitbouw onder aangekapt schilddak. Oostelijk uit het midden van de hoofdkap, dwars op de noklijn, een

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

relatief omvangrijke, enkele meters hoge bakstenen schoorsteen die aan de oostzijde is voorzien van klimijzers. In de westelijke kopse gevel of voorgevel een centrale getoogde toegangsopening onder hanenkam, met stoep en dubbele naar buiten openslaande deuren. Tegen de noordoostelijke kopse gevel een vermoedelijk later toegevoegde, lage en met mastiekwerk afgesloten, vlak gedekte aanbouw met drie valraampjes onder rollaag op souterrainniveau, en rechts daarvan een zijdelingse trap met ijzeren balustrade en deels metalen treden naar een toegang op souterrainniveau. Boven de aanbouw twee dichtgemetselde vensteropeningen en op zolderverdiepingniveau een vensteropening onder rollaag en met vierruits raam. De zuidoostelijke langsgevel met zes dichtgemetselde vensters en in het midden een door een luchtrooster vervangen venster. Noordwestelijke langsgevel met dichtgemetselde vensters rechts en een gewijzigde toegangsopening met bovenlicht. Links de lage uitbouw onder schilddak, met in de kopse en de zuidwestelijke gevel elk drie en in de noordoostelijke gevel twee getoogde, hoog geplaatste vensters onder hanenkam, waarvan die in de zuidwestelijke gevel dichtgemetseld. In de noordoostelijke gevel rechts in aansluiting aan de vensters een getoogde toegangsopening onder hanenkam. Mastgoten en witgeschilderde windveren. In het interieur van het souterrain aan de oostzijde, het voormalige ketelhuis, onder meer gele vloertegels, bruin geschilderde lambrisering en daarboven wit gesausde muren; verder relictten van een hijsinstallatie en klimijzers naar een (later) beschoten zolder. De aanbouw onder schilddak is voorzien van een lichtblauw geschilderde lambrisering. In het voormalig badhuisgedeelte bevindt zich de thans operationele verwarmingsinstallatie, die geen intrinsieke monumentale waarde vertegenwoordigt.

Waardering

KETELHUIS ANNEX BADHUIS, van algemeen belang als zeldzaam onderdeel van een uit de Tweede Wereldoorlog stammend en door de Duitse bezetter als onderdeel van een groot militair vliegveld opgezet legerkamp, vanwege:

- architectuurhistorische waarde door de op locale vormen geïnspireerde traditionalistische bouwtrant en de voor de bouwtijd kenmerkende uitvoering en detaillering,
- krijgs- en cultuurhistorische waarde als ketelhuis van een in korte tijd met moderne voorzieningen gebouwd legeringskamp en de daarbinnen tot in detail doorgevoerde camouflage, en als ketelhuis van het eerste wijkverwarmingssysteem in Nederland
- complex- en ensemblewaarden door de situering in een kunstmatig opgezette brinkdorpstructuur ten behoeve van camouflage, door de samenhang van en met het totale militaire vliegveldconcept en de ruimtelijke hoofdlijnen en onderdelen van het kampement, en door de onderlinge verwantschap van de hierbij toegepaste vormen.

Hoofdcategorie

Verdedigingswerken en militaire gebouwen

Subcategorie

Bijgebouwen

Functie

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument